

Posudek bakalářské práce

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta

Autor práce: *Tereza Berná*

Název práce: *English pronunciation of student interpreters: Acoustic analysis of speech production*

Vedoucí práce: *Šárka Šimáčková, Ph.D.*

Autor posudku: *Václav Jonáš Podlipský, Ph.D.*

Bodování: 0 = nedostačující, 1 = slabé, 2 = přijatelné, 3 = průměrné, 4 = dobré, 5 = výborné

Body

1. Originalita a přínos práce, aktuálnost a důležitost tématu.

Práce pojednává o produkci anglických předních samohlásek /i, ɪ, e, æ/ českými studenty prvního a třetího ročníku oboru angličtina pro tlumočení a překlad. Téma a poznatky práce jsou průměrné důležitosti, částečně proto že podobné výsledky už existují (v některých ohledech jsou dokonce podrobnější – Šimáčková, Proc. ICPhS Barcelona 2003). Název práce je příliš obecný.

3

2. Kvalita přehledu poznatků o tématu: použití literatury, kvalita zpracování, kritické zhodnocení literatury.

Přehled literatury má na bakalářskou práci přiměřený rozsah, množství citované literatury je uspokojivé, ovšem ve všech částech této části zůstává přehled spíše na povrchu probíraných témat. Týká se to jak oddílu 2.2. pojednávajícího o faktorech ovlivňujících míru cizího přízvuku (kde lze povrchnost tolerovat s ohledem na to, že tyto faktory bývají popisovány opakovaně v četných kvalifikačních pracích), tak bohužel i v oddílu 2.5 popisujícího rysy českého přízvuku v angličtině. V tomto oddíle je poměrně velké množství zjednodušujících, nepřesných, či dokonce chybných tvrzení (viz konkrétně níže). Část věnovaná Flegeho SLM mohla uvažovat alespoň i modelu PAM-L2 (Best & Tyler). Samotné členění pododdílů sekce 2.5 je problematické (např. oddíl phonological rules se týká samohlásek a souhlásek, které jsou prezentovány odděleně). Ani část 2.5.5. věnující se popisu rozdílů mezi samotnými českými a anglickými předními samohláskami nedosahuje detailu, který by si práce právě těmto samohláskám věnovaná zasloužila. Práci by rozhodně prospělo spíše než podat povrchní popis většiny výslovnostních rozdílů češtiny a angličtiny věnovat se pouze oblastem relevantní pro výzkumné otázky. Ačkoli se nadále operuje s konceptem fonemické plochy v samohláskovém prostoru (str. 23, diskuze), popis samohlásek v oddíle 2.5.5 nezachycuje nijak rozdíly nebo shody v šíři kategorií. Popis anglických samohlásek pak mohl být obohacen o popis jejich trvání, diftongizace, alofonní variace, regionální variace. Vše zmíněné může hrát značnou roli pro českého learner angličtiny.

Vybrané konkrétní připomínky (pořadí dle výskytu nikoli důležitosti):

- „The accent does on the other hand require more processing on the side of the listener.“ p.8 – tvrzení nijak podloženo
- P.8 – proč není česká samohláska /a/ zvažována jako možný ekvivalent anglického /æ/?
- Popis Flegeho modelu na str.10 je nejasný
- Str.10-11 – popis kvantifikace cizího přízvuku pomocí akustických měření zmiňuje pouze VOT a samohláskovou kvalitu – předchozí výzkum používal velké množství jiných segmentální i suprasegmentálních měřítek
- „The critical period hypothesis (CPH) seems to be regarded by some as a fitting biological description why foreign accent occurs“ p.12 – chybí citace
- „Therefore there might be other factors influencing L2 speech learning at play, like motivation, instruction in learning and language use“ p.12 – a také stav vývoje rodného jazyka
- „We can therefore think of our L1 as a ‘filter’ through which the L2 input has to pass.“ p.16 – chybí citace
- „This is not a strictly bad influence.“ p.16 – nepodloženo
- Práce interpretuje Hypotézu kontrastivní analýzy jako prosté nalezení rozdílů mezi L1 a L2, nikoli jako hypotézu predikující těžkosti pro učícího se tam, kde se L2 liší od L1. (p.16 a dále)
- „This bidirectional interaction was observed mostly on different VOT duration in L1“ p.16 – ač „mostly“, je uvedena jen jedna citace

- „Suprasegmental features might not be as well covered in L2 learning“ p17 – co se myslí L2 learning? Formální výuka? Nejasné
- „Intonation is a typical feature which is not easy to imitate for learners of L2“ – nepodložené, kontextově nejasné a nejspíš věcně nesprávné tvrzení
- „in English stress can occur almost anywhere in the word given certain rules are followed“ p17 – zjednodušující
- P18: citace Cruttendena (2014) (bez uvedení konkrétní stránky)
- „This is not the case in Czech where all vowels are generally not reduced“ – chybí citace
- V oddílech 2.5.2 a 2.5.3 se vyskytuje mnoho chybných nebo aspoň sporných fonetických transkripcí (např. verbatim [popojel], [vu:z], [dag], /baŋka/, /sɪŋk/, voiced /h/, /ʔ/)
- „This poses a problem to Czech speakers who often cannot imitate the aspiration and include an additional /h/ instead.“ P18 – nepodložené (chybné) tvrzení
- „the English velar nasal /ŋ/ which is graphically represented by the spelling ng.“ P19 – ne vždy
- „In this case /ŋ/ exists as a distinct phoneme in English distinguishing meaning as in words sing and sink.“ – chybné tvrzení
- „The problem here arises from Czech phonotactics“ p19 – nejasné, jak fonotaktika je relevantní
- P20 – neuvádíte, jak je využíván ráz (glottal stop) v angličtině
- /ei, ou, ai, au, ɔi, ɪr, ɛr, aɪr, ju/ p. 21 – počítáno jako 9 diftongů, ač jen 6
- „Differences in duration are dependent on the phonemes surrounding the vowel“ p21 – nedovysvětleno
- Proč nepočítáte české /ɛ:/ jako přední samohlásku? P20

2

3. Formulace záměrů práce, výzkumných otázek, hypotéz.

Výzkumné otázky se jasně vztahují k předchozímu textu a jsou formulovány explicitně. Nicméně jde o otázky s omezenou významností (viz výše bod 1.)

3

4. Metody práce. Jejich popis a adekvátnost pro zodpovězení výzkumných otázek.

K metodologii (práce byla začleněna do širšího výzkumného projektu) a jejímu popisu nemám výhrady.

4

5. Zpracování výsledků a jejich interpretace.

Zvolené analýzy jsou vesměs správné a jsou srozumitelně popsány, až na drobné výjimky (p29 „two between-subject factors“ – správně jen jeden; chybí provedení post-hoc testu pro samohláskové trvání). Přivítal bych uvedení popisné statistiky přibližující individuální rozdíly mezi mluvčími (průměr a interval spolehlivosti neukazuje distribuci hodnot).

4

6. Diskuze práce (o tom, jak výsledky zodpovídají výzkumné otázky).

Dvoustránková diskuze stručně ale srozumitelně shrnuje nálezy práce. Je tu však několik problémů. Zaprvé bych uvítal (jak už je patrné z výše zmíněného) zevrubnější zasazení této výzkumné studie do teoretického pozadí (PAM-L2, viz výše, atd.). Za druhé chybí srovnání mezi stávajícími výsledky a výsledky práce Šimáčkové 2003 (ICPhS), která dospěla k velmi podobným závěrům a která není vůbec citována.

Další připomínky:

- The non-existent significant spectral differences do not mean the speakers make no difference between the English vowels /ɛ/ and /æ/. Duration proves to be a significant factor to distinguish between these vowels“ p.32 – není podloženo statistickým testem (post-hoc pro trvání nebyl reportován)
- The very little dispersion of values in mean F1 and F2 values also points to these two vowels occupying very distinct vowel categories.“ P32
 - Repetice „values“
 - Dispersion – variance?
 - Hodnoty F2 nemají nijak nižší rozptyl než ostatní samohlásky, jde pouze o hodnoty F1
- the biological data about the participants – biographical?

3

7. Formální zpracování. Jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava, dodržení publikační normy.

Práce je většinou psaná velmi pěknou akademickou angličtinou. Jazykové chyby jsou výjimečné. Objevuje se nekonzistentnost nebo chyby ve fonetické transkripci. Několik citací neobsahuje kompletní bibliografické údaje (Jesney 2004, Mennen 1998, Podlipský et al. 2009, Volín 2000a, 2000b, 2003). Ostatní formální aspekty jsou v pořádku.

4

Celkové hodnocení práce.

Jde o bakalářskou práci přijatelného rozsahu, napsanou dobrou angličtinou. Bohužel se práce ani v přehledu literatury ani samotnými výsledky nedostává příliš do hloubky a hodnotím ji tedy jen jako průměrnou.

Poznámka: Celkové hodnocení ani návrh klasifikace **NELZE vypočítat jako prostý průměr** bodů za jednotlivé hodnotící kategorie.

3

Doplňující otázky k obhajobě:

Dokázala byste stručně popsat základní koncepci Flegeho Speech Learning Model? Vysvětlíte, jak se vaše výzkumné otázky a výsledky práce vztahují k tomuto modelu?

Mohla byste porovnat výzkumné otázky a výsledky Vaší práce s prací Šimáčkové (2003;

https://www.internationalphoneticassociation.org/icphs-proceedings/ICPhS2003/papers/p15_2293.pdf)?

Mohla byste podat stručný popis anglických samohlásek, na které se vaše práce soustředí, z hlediska plochy v samohláskovém prostoru, trvání, diftongizace, alofonní variace, regionální variace?

Závěrečné hodnocení

Práci k obhajobě doporučuji ~~nedoporučuji~~

Návrh klasifikace: C

Datum: 17.1.2017

Podpis: